

**ДО
РЪКОВОДИТЕЛ ОТДЕЛ
„НАУЧНА ДЕЙНОСТ И
КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ“
ЮЗУ БЛАГОЕВГРАД**

Във връзка с процедура за придобиване на академична длъжност „Доцент“ с кандидат **Росица Николова Дойновска**, Phd в ЮЗУ Благоевград и като член на научното жури, определен със заповед № 1391/03.06.2016 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград,

Приложено, представям Рецензия

Изготвил: доц. Иваничка Атанасова Сербезова, дп

Научни специалности: Медицинска педагогика, Методика на обучението по здравни грижи.

Месторабота: Русенски университет „Ангел Кънчев”, Факултет Обществено здраве, катедра Здравни грижи.

Адрес за контакти:

Електронен адрес: vania_serbezova@abv.bg, iserbezova@uni-ruse.bg

Тел.: +359 888 731 063

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. Иваничка Атанасова Сербезова, дп

Русенски университет „Ангел Кънчев”,

по материалите, представени за участие в конкурс за заемане на

академичната длъжност „Доцент“

в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.5. Здравни грижи (Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията (специалност „Медицинска сестра“) за нуждите на Катедра „Здравни грижи“, Факултет „Обществено здравеопазване“ при ЮЗУ „Неофит Рилски“

Към катедра Здравни грижи (ЗГ), Факултет „Обществено здраве здравни грижи и спорт“ при ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград е обявен конкурс за доцент в Държавен вестник бр. 27 от 05.04.2016 г. (в сайта на ЮЗУ „Неофит Рилски“) и

за него кандидатства **Росица Николова Дойновска Phd**, - преподавател от същата катедра.

Получени материали: Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 1391/03.06.2016 г., диск, съдържащ подредени научни трудове и административни документи и публикации за участие в конкурса на хартиен и електронен носител, монография на хартиен носител и два учебника с авторски глави на **Росица Николова Дойновска, Phd**. Документите са представени съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Вътрешни правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ "Неофит Рилски".

1. Кратки биографични данни

Росица Николова Дойновска Phd е родена на 24.05.1961 г. в гр. София. През 1981 г. завършва Полувисш медицински институт към Медицинска академия гр. София - образователно квалификационна степен „Специалист“ – Медицинска сестра. В 1998 г. успешно приключва обучение във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ по специалността „Административен и здравен мениджмънт“ и втора специалност „Социални дейности“ с образователно–квалификационна степен Магистър. Хронологично следва придобиване на бакалавърска степен по специалността „Управление на здравните грижи“ в Медицински университет гр. София. Завършва МУ – гр. Варна по специалността „Здравен мениджмънт“ с образователно–квалификационна степен Магистър и е отличник на випуска. През 2006 г. получава образователно–квалификационна степен Магистър по специалността „Здравни грижи“ в МУ – гр. Плевен, отново с грамота за отличник на випуска. От началото на трудовата си кариера до сега работи във ВМА – МБАЛ – София, а от 1999 г. е Старша медицинска сестра в Клиника по пневмология и фтизиатрия. Планира, организира, координира, мотивира, контролира и оценява професионалистите по здравни грижи и помощния персонал. Осигурява непрекъснат цикъл на работа за подчинените чрез изготвяне на работни месечни графици и годишни планове за ползване на видовете отпуски. Изготвя длъжностните характеристики на подчинения персонал. Разработва и внедрява

подходи за осигуряване на качествени здравни грижи чрез сестринска документация. Планира и организира продължаващото обучение за медицинските сестри. Организационните качества, които притежава, ѝ позволяват да го прави успешно.

Професионалният опит и придобитите образователни степени мотивират интереса на Р. Дойновска към научната проблематика и през 2012 г. защитава дисертационен труд на тема „Предизвикателства пред управлението на медицинския персонал в Българската армия и направления за разрешаването им“. Получава образователна и научна степен „ДОКТОР“ по Организация и управление извън сферата на материалното производство, от професионално направление „9.1. Национална сигурност“ в област на висшето образование „9. Сигурност и отбрана“. Логично следва и началото на академичната ѝ кариера.

От 2015 г. е на ½ щат като асистент в катедра Здравни грижи, Факултет Обществено здраве, здравни грижи и спорт в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Ръководител е на Учебно-изследователски център Здравни грижи в същия университет.

Сериозният опит, придобит във ВМА, като наставник на обучаващи се медицински специалисти и стажанти, е база за преподавателска дейност на студенти – медицински сестри с образователно - квалификационна степен Бакалавър в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Росица Николова Дойновска, Phd отговаря на всички нормативни изисквания за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът Росица Николова Дойновска, Phd, участва в конкурса с:

- Монография - 1 брой на хартиен носител – Подбор, атестиране и адаптация на професионалистите по здравни грижи в многопрофилните болници на Военно медицинска академия;
- Учебници 2 броя: Управление на здравната система, в който е автор на 4 глави и съавтор на 1 глава и учебник по Белодробни болести, в който е автор на една глава;

- Дисертационен труд и Автореферат за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“, София, 2012 г. – на електронен носител;
- Публикации на статии и доклади - 49 броя;
- Публикации на резюмета от научни конгреси в чужбина и у нас – 26 броя;
- Справка за цитиранията - 17;
- Рецензии в реферирани списания, книги, монографии, дисертации;
- Справка за членство в научни организации;
- Справка за участие в проекти;
- Справка за получени награди;
- Справка за учебна натовареност.

Предоставените материали убедително доказват достатъчната ръководна, учебна и научноизследователска дейност на Росица Николова Дойновска, Phd.

3. Участие в научни международни и национални конференции, членство в програмни комитети и други дейности

Научната дейност на кандидата е известна на научната общественост и в средите на ръководителите и преподавателите по Здравни грижи в страната. Впечатлява участието ѝ в множество международни и наши конференции, както и в международни клинични проучвания. Инициатор и организатор на научно-практическите конференции по здравни грижи на дружеството на БАПЗГ към ВМА – 2011 г., 2013 г. и 2015 г. Член на Научния консултативен съвет като рецензент на списание BALKAN Millitary Medikal Review – official Journal of Balkan Millitary Medikal Committee - от м. май 2014 г. до сега.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

През последната година ас. Росица Николова Дойновска, Phd, участва в изготвянето на учебни програми, включени като задължителни и избираеми в учебните планове на бакалавърска програма за специалност Медицинска сестра към катедра Здравни грижи. Провежда лекции и упражнения по дисциплини от

бакалавърския курс за специалност Медицинска сестра, за ОКС Бакалавър. Представената справка показва, че учебното натоварване, което е възложено на ас. Росица Николова Дойновска, Phd, е със сумарен годишен хорариум 680 часа. Това потвърждава, че е осигурено достатъчно учебно натоварване за длъжността доцент по специалността, по която е обявен конкурсът.

Като старша медицинска сестра във ВМА, Р. Дойновска извършва обучение на пациенти и медицински сестри. Наставник е на стажант-сестри по време на клинична практика, медицински сестри на държавен практически стаж от МУ-София за придобиване на ОКС Бакалавър по „Управление на здравните грижи” и от СУ „Климент Охридски”, студенти-медици по време на задължителния сестрински стаж и помощен персонал.

Изложеното показва, че ас. Росица Николова Дойновска, Phd е оформен преподавател с активно участие в учебния процес.

4.2. Научна и научно-приложна дейност

На конкурса кандидатът се представя със 78 броя научни публикации, една монография, един дисертационен труд, участие като съавтор в два учебника, научни публикации в български периодични списания и научни сборници – 24 броя, като 20 са след защита на дисертационен труд; публикации в чужди периодични списания с пълен текст – 4, публикации на резюмета от научни конгреси в чужбина – 21, публикации от научни конгреси и конференции в България - 26.

Четири от публикациите са на английски език в пълен текст, а останалите са на български език. Част от публикациите са в съавторство – 23 (29.5%).

Дойновска е самостоятелен автор в 25 (32%); и първи автор в 28 (36%). Така, тя е водещ автор в повече от 1/2 от публикациите.

Ас. Росица Дойновска е взела активно участие в проект на ЮЗУ: Изследване ефективността на симулационно-базирани клинични умения при работа с пациенти на студенти от направление Здравни грижи 2016.

4.3. Получени признания, отличия, дипломи и сертификати за учебната и научноизследователската дейности

Р. Дойновска е удостоена с множество грамоти както от ВМА, БАПЗГ, така и като отличник на випуски.

Представила е внушителен брой сертификати за следдипломно обучение – 61.

Посоченото доказва значителната научноизследователска и приложна дейност на кандидата.

4.4. Цитирания

Съгласно академична справка за цитиранията на публикации на Росица Николова Дойновска, Phd, изготвена в Библиотеката на ЦМБ, въз основа на прегледани de visu материали, предоставени от автора и справка за цитирания от ЦМБ са открити общо 17 цитирания. Приложен е списък с цитиранията.

Същественният брой цитирания е индикатор за интереса на научната общност по здравни грижи към разглежданата проблематика и ползите за развитие и усъвършенстване на мениджмънта на сестринските грижи. Р. Дойновска познава съществените проблеми и ги е отразила в научната си продукция.

4.5. Приноси (научни, научно приложни, приложни)

Публикациите могат условно да се разделят в следните области:

- Организационни аспекти в професионалната реализация на медицинските сестри по приложения списък: 27 заглавия (прил. 3-№ 3, 4, 5, 6, 7, 17, 18, 19, 20, 22, 24, прил.4-№28, прил.5-№8, прил. 6-№3, 4, 11, 12, прил. 7-№ 3, 7, 8, 9, 10, 12, прил. 8-№4, 7, 9, 11).
- Научно-изследователска дейност и следдипломна квалификация на професионалистите по здравни грижи по приложения списък – 19 заглавия (прил.1-№ 8, 10 21, 23, прил.2-№ 26, прил.5-№ 1, 4, 5, 7, прил.6-№ 9, прил.7-№ 1, 2, 5, 8, 14, прил.8-№ 2, 3, 5, 7)
- Организационни аспекти на здравето на медицинските сестри, превенция и контрол на ВБИ по приложения списък – 14 заглавия (прил.3-№ 11, 20, прил.5-№ 4, 6, прил.6-№ 2, 5, 6, 7, 8, 10, прил.7-№ 4, 11, прил.8-№ 1, 6)

- Професионално-етични, поведенчески и комуникативни проблеми по приложения списък – 2 заглавия (прил3-№ 15, прил.7-№ 13)

Анализът на публикациите на автора дава основание приносите да се категоризират по следния начин:

А. Научни:

- Представените са теоретични модели за управление на персонала, които доразвиват теорията в областта на управлението на човешките ресурси, ориентирани към професионалистите по здравни грижи от многопрофилните болници на ВМА и могат да се адаптират и за работещите в цивилната здравна организация.
- Доразвита е теорията за управлението на здравните системи. Изведен е категориален апарат, анализирани са характеристиките и методите за изграждане и изследване на здравните организации. Разгледани са причините за промяна в здравната организация, направена е класификация на организационната промяна и съпротивата срещу нея.

Б. Научно-приложни:

- Разработена е програма за професионален подбор на професионалистите по здравни грижи.
- Разработена е подробна методика за провеждане на интервю с кандидатите за работа, допълнена с формуляр за оценяване на кандидатите по време на интервю.
- Предложени са подходи за проектиране на длъжности и създаване на длъжностни характеристики на професионалистите по здравни грижи във ВМА.
- Разработени са направления за усъвършенстване на атестирането на професионалистите по здравни грижи, които са приложими и към останалите цивилни служители от ВМА.

В. Приложни:

- Разработена и е въведена хронометражна методика за определяне на необходимия брой медицински сестри за работа.
- Представени са подробно дейностите и грижите, които медицинската сестра полага за пациентите в пулмологична клиника и те могат да се използват в обучението на студенти медици и медицински сестри при изучаване на белодробните болести.
- При последната промяна на длъжностното разписание във ВМА-МБАЛ-София са използвани предложените критерии за атестиране на персонала.
- Въведена е в практиката значителна част от разработената сестринска документация.
- Разработени са курсове за следдипломно обучение за медицински сестри.

Заклучението е, че работите на ас. Росица Николова Дойновска, Phd съдържат достатъчно по качество и обем научни, научно-приложни и приложни приноси.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Материалите, представени за участие в конкурса са добре оформени и подредени. Убедена съм в личния ѝ принос за всички представени разработки. В работите, представени от колектив, тя има водещо участие.

Авторът показва добро познание на обучението в ЮЗУ „Неофит Рилски“

6. Критични бележки

Нямам критични бележки към кандидата.

Препоръчвам на кандидата за в бъдеще да засили публикационната си активност в областта на проблемите, свързани с обучението на медицинските сестри.

7. Лични впечатления

Считам за уместно да споделя личните си впечатления от кандидата за заемане на академична длъжност „Доцент“. Познавам Росица Николова Дойновска, Phd, от времето на студентските ни години. При съвместната ни работа тя винаги е показвала ерудиция, предприемчивост, добри педагогически

качества, сериозни медицински познания, добри управленски, комуникативни, компютърни и езикови умения. Участва активно в изграждането на материално-техническата база на клиниката, в подготовката на учебници и учебни пособия и във воденето на учебни занятия в бакалавърски курсове.

8. Заключение

Имайки предвид гореизложеното, убедено давам **положително становище и предлагам на уважаемото Научно жури, Росица Николова Дойновска, Phd да бъде избрана за Доцент** в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.5. Здравни грижи (Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията), (специалност „Медицинска сестра“) за нуждите на Катедра „Здравни грижи“, Факултет „Обществено здравеопазване“ при ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Член на научното жури: .....
(доц. Иваничка Сербезова, дп)

гр. Русе,
01.07.2016 г.